І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 185. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го ЖОВТНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 2, 1964 No. 185. VOL. LXXI.

ПАЛАТА І СЕНАТ НЕ МОЖУТЬ ПОГОДИТИСЯ В СПРАВІ СОЦІЯЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Вашингтон. — 30-го вересня законопроєкт про зміну соціяльного зобезпечення в тому напрямі, щоб при ньому була також і шпитальна опіка над пенсіонерами і щоб збільшені були старечі пенсії, — майже не мав виглядів на те, щоб він був схвалений ще на цій другій сесії 88-го Конґресу.. Палата прийняла проєкт збільшити старечі пенсії на 5% теперішньої висоти. Сенат ухвалив збільшити пенсії на $7 без огляду на їх висоту і до того додав ще окремий пункт про шпитальну опіку для тих, які мають право на старечі пенсії. Окрема конференція складена з сенаторів і конґресменів має вирівняти різниці між цими двома законопроєктами, але, як тепер виявляється, дуже слабі вигляди на те, щоб представники Палати Репрезентантів погодилися на той текст проєкту, який схвалив Сенат, і в якому є пункт про медичну допомогу. Але деякі члени Конґресу, які цього року стараються про перевибір, і які минулих виборів перемогли незначною більшістю, дуже турбуються тим, як вони зможуть вияснити старшим віком виборцям той факт, що не схвалено законопроєкту про медичну опіку над старшими особами. Коли Конґрес відкине проєкт про зміну соціяльного забезпечення, отже також і проєкт збільшення старечих пенсій, тоді сором буде членам Конґресу з'являтися перед лицем виборців. Сенатор - демократ із Флориди Джордж А. Сатерс сказав, що сенатори вповні посварились з конґресменами, які не хочуть попустити й погодитися на медичну опіку для емеритів. Цей сенатор гадає, що взагалі цього року не буде жадної зміни в соціяльному забезпеченні, а зате скорше можна буде ухвалити кращий закон в першій сесії 89-го Конґресу. Коли б так сталося, то це була б найбільша поразка в Конґресі президента Джансона, який гаряче рекомендував, щоб ще цього року був прийнятий закон про медичну опіку в рамках соціяльного забезпечення. В останній хвилі йдуть змагання в цьому напрямку, щоб ще на цій сесії схвалити принаймні компромісовий проєкт про медичну опіку, але є такі конґресові провідники, які гадають, що цього року нічого з цього не вийде, і не буде жадної зміни в законі про соціяльне забезпечення. Та є ще й інша можливість. Урядові прихильники заспокоєні є тим, що в обидвох Палатах є неприсутні сенатори і конґресмени, і тому важко деколи мати потрібний кворум до ухвалення законопроєктів. Члени Конґресу виїжджають на ведення виборчої кампанії, тому є можливість, що праці Конґресу будуть припинені з цим тижнем, а після виборів Конґрес буде працювати, щоб схвалити найконечніше проєкти. До цих проєктів належить і програма економічної допомоги районові Аппалачських гір, яка мала б в найближчих роках коштувати понад 1 більйон долярів.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В СІЯТЕЛ, ВАШИНГТОНСЬКОГО СТЕЙТУ

Сіятель, Вашингтон. — Минулу неділю, 27-го вересня 1964-го року, можна оправдано назвати Українським днем цієї найдальше на північний захід висуненої української громади. В тому дні, заходами і чималим коштом Українського Народного Союзу, танкова і співуча група із сусіднього, канадійського Ванкуверу, під проводом пані А. Криппс, стала осередком зацікавлення і захоплення не тільки коло півторитисячної публіки, яка взяла участь у концерті, на якім ця група виступала, але й, завдяки пресі, всього великого понад півмільйонового міста. Концерт влаштував Крайовий (Національний) Конґрес Братських Організацій ЗДА і Канади, який відбував свою 78-му Конвенцію в цьому західньому місті „вічно зеленого" Вашинґтонського стейту, та в якій взяли активну участь два екзекутивні урядовці УНСоюзу: гол. предсідник Йосип Лисогір і гол. секретар д-р Ярослав Падох. В програмі концерту взяли участь 12 братських організацій з різноманітними виступами, як співи, танки, оркестрові продукції, шведське весілля і ін. Подібно, як попереднього року в Шикаґо, і тут, в Сіятель, найбільше признання і захоплення здобула українська група. Не диво, що місцева преса, зокрема найбільший щоденник „Сіятел Пост", половину рецензії присвятив нашій групі, та помістив єдину, велику на 3 колонки, знімку з дівчатами-танцюристками в українських строях з вимовним наголовком „Українські танцюристи зоріють на конвенційнім виступі". Українська група відтанцювала ряд танків та відспівала кілька пісень. Велике признання за цей небувалий на Заході український успіх належить п-і Криппс з Ванкуверу, яка підготовила виступ в дискретний, але переконливий спосіб, інформувала публіку про Україну і її співо - таночну культуру. Після концерту, який відбувся у великій балевій залі найбільшого міського готелю „Олимпик", в тому ж готелі відбулася громадська зустріч п. Йосипа Лисогора і д-ра Ярослава Падоха. Зустріч зорганізувала секретарка місцевого відділу УНСоюзу пані Марія Шевченко і його предсідник п. Микола Демко, які й провадили зборами. Оба гості із Сходу, в коротких доповідях поінформували приявних про працю і завдання українських установ на Сході ЗДА, зокрема про УНСоюз та його національну і господарську діяльність. Після доповідей, на запити громадян, п. Лисогір і д-р Падох у своїх відповідях мали змогу поінформувати приявних про працю і успіхи українських центральних установ, зокрема УККА і КПШ та закликали місцеву громаду до скріпленого організаційного об'єднання і збільшення жертвенности на цілі УККА. Факт, що сіятельська громада переступила назначену їй квоту пожертв на пам'ятник Шевченкові, дає доказ, що при кращій внутрішній організованості вона може — і повинна — статися однією не тільки з найдальших від центрів, але найкращих українських громад у ЗДА. Місцеве громадянство гуртується при трьох церквах, православній, католицькій і євангелицькій, яка тиждень раніше з повним успіхом відмітила великі Шевченкові роковини. У зустрічі, крім названих союзових діячів, взяли участь проф. Іван Решетар з дружиною, ред. Василь Гришко з дружиною, п. Сулима Петро Войцех і інші місцеві громадяни з родинами.

Група українських співачок і танцюристів з Ванкуверу, Британська Колюмбія, що старанням Українського Народного Союзу виступила на концерті з нагоди конвенції Крайової Конференції Братських Організацій з Сіятел, Вашинґтон. Ця фотознімка була надрукована в програмі концерту, в якій УНСоюз поставлений на третьому місці між іншими того роду великими американськими інституціями.

ДЖАНСОН ПЛЯНУЄ ПОДОРОЖ ДО ЕВРОПИ Й ЗУСТРІЧ З ХРУЩОВИМ

Вашингтон. — Президент Джансон заявив, що коли б виграв у листопадових виборах, то ще перед своєю інавґурацією в січні наступного року — поїде до Европи, щоб передусім вирівняти розбіжності, які настали між Францією і ЗДА і, далі, затіснити взаємини ЗДА з західніми союзниками Америки з бльоку НАТО. Можливо, що Президент виступив би з промовою на з'їзді парляментаристів з 15-ох країн НАТО у Парижі в листопаді ц. р., або на Раді НАТО, себто з'їзді міністрів закордонних, військових і фінансових справ 15-ох членських держав Атлантійського Союзу. Однак, коли французький президент де Голль запросив президента Джансона — що приймається за річ певну — тоді президент Джансон поїхав би до Парижу незалежно від згаданих зібрань НАТО. Джансон плянує також зустріч з британським прем'єром — без уваги на те, чи з виборів 15 жовтня ц. р. переможцем вийде теперішній консервативний прем'єр Алек Даґлас Гюм, чи його противник, лідер соціялістичної Партії Праці Гаролд Вілсон. Те саме, бажання зустрічі стосується західньо-німецького канцлера Людвіґа Ергарда. Всі ці розмови, вирівняння розбіжностей з Францією, внесення в американсько - французькі взаємини нотку сердечности на місце теперішнього холоду, та поправа внутрішньої політичної співпраці всіх членів НАТО потрібні президентові Джансонові у підготові до зустрічі з Нікітою Хрущовим. Однак покищо не устійнено ніяких дат та не пороблено ніяких конкретних заходів щодо тієї подорожі Джансона до Західньої Европи ані, тим паче, щодо спільної наради з Хрущовим. За газетними коментарями, оприлюднення тих плянів президента Джансона має бути відповіддю на закиди збоку республіканського кандидата на президента, сенатора Беррі Ґолдвотера, що попсувались, чи пак послабились відносини між ЗДА і їх західньо - европейськими союзниками, особливо із Францією. Частинною відповіддю президента Джансона на ці закиди було сердечне прийняття, влаштоване генеральному секретареві НАТО Манліо Брозіо у Вашинґтоні та подорож із ним до головної кватири Стратегічної Летунської Команди в Омага два дні тому. Але сен. Ґолдвотер є проти побачень з Хрущовим, вважаючи, що можна дістати концесії від Москви тільки під тиском сили — коментує американська преса.

Державний Департамент заперечує твердження щодо знищення документів про безпеку країни

Вашингтон. — Представник Державного Департаменту Роберт МекКлоски заперечив твердження республіканського кандидата на віце - президента конґресмена Вілляма Е. Міллера про те, що знищено документи, які відносилися до льояльности деяких працівників цього Департаменту. МекКлоски заявив: „Ані один клаптик паперу з інформаціями про справу безпеки не був знищений в архівах Державного Департаменту. Ми викинули з архіву тільки ті документи, які були в подвійних копіях. Всі інші документи залишені в архівах". Конґресмен Міллер твердив, що Державний Департамент знищив частину документів в своїх бюрах в 20-ох містах, щоб уряд сенатора Голдвотера в найближчому році в січні не міг довідатися, що в цих документах було. Конґресмен Міллер покликувався на статтю в щоденнику „Шикаґо Трібюн", але Державний Департамент заперечив був твердження цього щоденника.

Внаслідку знищення резервуару в Індії згинуло 1.000 людей

Ню Делі. — Довгі й нагальні дощі в теперішньому періоді „монсуну" спричинили повінь, яка охопила сім індійських провінцій. Одним із її наслідків було підмулення та завалення великого водного резервуару біля містечка Махерія в південно-східній Індії, при чому водні маси змили кругло 1.000 осіб. Ще не відомо, чи всі вони потонули. Тисячі мешканців огорнених повінню околиць перебувають на дахах домів, очікуючи рятунку. В містечку Махеря з 25.000 мешканців водні маси змили, між іншим, місцевий шпиталь з усіма його недужими та автобусову стацію, де було багато пасажирів. Ще перед тією останньою катастрофою з водним резервуаром міністер наводнення К. Л. Рао повідомив індійський парлямент, що в повені згинуло в останніх днях 145 осіб та що потерпіло від неї 6,500.000 осіб у 18.000 сел і містечок. Понад шість мільйонів акрів землі, в тому 3 мільйони акрів ріллі, опинились під водою. Шкоди обраховують на поверх 100 мільйонів дол.

● **Східньо - німецького прем'єра**, Отто Гротеволя, який помер кілька днів тому після довгої недуги, похоронили у Східньому Берліні з великими парадами та з участю різнонаціональних комуністичних „промінентів". Совєтський Союз був репрезентований міністром закордонних справ, Андреєм Громиком.

Хрущов відмовився їхати на святкування до Східньої Німеччини

Берлін. Совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико, який перебував у Східньому Берліні в минулому тижні, повідомив своїх господарів, що вони не мають чого сподіватися на приїзд Хрущова на святкування 15-річчя проголошення Сов. Союзом штучного твору т. зв. „Німецької Демократичної Республіки". Замість „самого" Хрущова приїде тільки Леонід Брежньов, колишній „президент" СССР. Хрущов буцімто тому змінив свій замір відвідати знову —Східню Німеччину, щоб не дразнити лідерів Західньої Німеччини, до якої збирається їхати з першими своїми відвідинами зараз після початку нового року.

Передбачають зростання економіки в 1965 році, але в повільному темпі

Ню Йорк. — Крайове Товариство Бизнесових Економістів передбачає, що в найближчих місяцях і в найближчому —1965-му році економіка цієї країни буде збільшуватися, але темп цього росту має бути дещо менший, —як в цьому році. Аж 75 відсотків запитуваних членів цього товариства передбачають, що в 1965-му році буде дещо менший попит на авта і менше буде число домів, що їх почнуть будувати в найближчому році. Але деякі економісти гадають, що інвеститори і бизнесмени не мусять керуватися вислідами опитувань, і економіка може розвиватися в такому самому темпі, —як цього року. Що так воно може бути, в цьому переконують нас висліди опитувань на цей 1964-ий рік, коли більшість передбачала в 1963-му році, що буде менший ріст економіки, і тільки 2 відсотки опитуваних передбачали тоді такий ріст економіки, який маємо цього року. На збільшення економіки в наступному році можуть мати вплив такі економічні чинники, як дальше зменшення податків, яке заповідає демократичний уряд, а також більші витрати уряду, ніж цього року. Економісти твердять, що рідко коли економіка так розвивається, як цього собі люди бажають за допомогою різних опитувань.

Комітет для здійснення рекомендацій Комісії Воррена почав працю

Вашингтон. — Чотиричленний Комітет, найменований президентом Джансоном для здійснення рекомендацій Комісії Воррена в справі безпеки президента ЗДА, почав свою працю вже 29-го вересня. Комітет очолив секретар скарбу Даґлес Діллон, присутні були дальші два члени цього Комітету, діючий головний прокуратор Ніколас Каценбах та асистент Президента в справах державної безпеки Мек Джордж Бонді. Четвертий член Комітету знаходиться закордоном — це директор Центральної Розвідчої Аґенції Джан МекКон. Засідання Комітету тривало одну годину і 45 хвилин. Не видано жадної заяви крім тої, що Комітет не буде давати інформацій про свою працю, поки її вповні не закінчить. Тоді Комітет здасть свій звіт президентові Джансонові. Сподіваються, що Президент відбуде незабаром конференцію з членами Комітету та з'ясує йому те, що Комітет мав би зробити, щоб збільшити безпеку президента ЗДА. Комітет має вирішити, чи теперішня Секретна Служба має і надалі залишитися в цьому самому характері, що тепер, чи справа безпеки президента ЗДА має бути передана якійсь іншій аґенції.

Президент Індонезії прибув до Москви за новою зброєю і підтримкою проти Маляйзії

Москва. — Диктаторський президент Індонезії Сукарно прибув після лікування у Відні до Москви, де йому назустріч вийшли Хрущов, „президент" Анастас Мікоян і інші большевицькі головачі. Мікоян, вітаючи Сукарна, пригадав власні відвідини в Індонезії минулого червня. Сукарно казав йому тоді, що вже три роки не був в Москві і не бачив Хрущова; ото ж тепер — стверджував Мікоян — Сукарно матиме нагоду переговорити всі важливі справи. Сам Хрущов назвав Сукарна „правдивим приятелем Совєтського Союзу". Ще того самого дня Сукарно, Хрущов і Міколн мали довгу нараду. За газетними твердженнями, та нарада стосувалася нових достав зброї, що їх Індонезія хоче дістати від Совєтів, політичної підтримки збоку СССР в індонезійській кампанії проти Маляйзії, як ніби форпосту британського „імперіялізму" та участи СССР у пляновій азійсько-африканській конференції. Сукарно іде з Москви до Каїро на конференції „невтральних" країн В Москві він знайшов вже свого військового міністра генерала Абдула Гаріс Насуціона, який приїхав був спеціяльно на кілька днів раніше в справі згаданих військових достав.

Західня Німеччина виготовила плян політичної співпраці 6-ох держав Европи

Бонн. — Західньо - німецький уряд виготовив проєкт покликання до життя т. зв. „Політичної інституції", яка була б політичним координаційним центром для шістьох західньо - европейських держав, членів Европейської Економ. Спільноти (Спільного Господарського Ринку). Цей новий координаційний центр має мати тимчасовий характер до часу переведення повної федерації чи конфедерації тих 6-ох країн та до часу вирішення участи в політичній спільноті Західньої Европи також Британії. Покищо, рахуючись з рішучою опозицією збоку Франції де Голля, німецький проєкт залишає Британію поза отим Центром, але залишає двері до нього відкритими. Не відомо, як до того проєкту поставляться інші члени Европейської Політичної Спільноти. Хоч міністер закордонних справ Бельгії, Поль Генрі Спаак, виступив недавно за приступлення бодай до частинного політичного з'єднання Західньої Европи, тим часом без Британії, проте Італія, Голляндія і Люксембурґ завжди противились політичному об'єднанню Европи без Британії.

ЗДА мають найшвидший і найвище літаючий джет із керованою ракетою

Летунська база Едвардс, Каліфорнія. — Летунство виявило 30-го вересня, що ЗДА мають найшвидший джет, який може летіти із швидкістю 2 500 миль на годину, і який одночасно може осягати висоту до 100 000 стіп. Одночасно виявлено, що випродуковано керовану ракету, яка зможе, випущена з цього літака, нищити ворожі бомбовики в повітрі. Цей літак Лакгід А-11 випробувано вже, коли він летів із швидкістю 2 000 миль на годину на висоті 70 000 стіп. Уряд навмисне наказав повідомити про цей новий успіх американського летунства, щоб заперечити твердження республіканського кандидата на президента Беррі Голдвотера про те, що демократичний уряд занедбав розбудову літаків в користь керованих ракет. Новий, найшвидший джетовий літак в світі, 90 стіп завдовжки, будувався в секреті довше як чотири роки, і про нього вперше заговорив президент Джансон ще 29-го лютого ц. р., називаючи його літаком А-11. Тепер він має назву УФ-11а.

Застрайкувало 60 000 портових робітників, уряд розпочав заходи для ліквідації страйку

Ню Йорк. — Вночі з 30-го вересня на 1-ше жовтня розпочався загальний страйк американських портових працівників, що охопив 60 тисяч осіб, з них 28,000 у самому Ню Йорку — найбільшому портовому місті країни. Страйк розпочався після невдалих переговорів між адміністрацією і Міжнародною Спілкою Портових Вантажників, яка домагалася для своїх членів заключення трирічного контракту праці, підвищення заробітної платні, покращання охорони працюючих та ін. Президент Джансон негайно покликав тричленну Комісію, яка має забезпечити судову заборону страйку, на підставі закону Тефта - Гартлі. За цим законом, суд може заборонити страйк, коли він загрожує обороні або здоров'ю країни. Комісією керує Джім Рейнголд, асистент секретаря праці. Вважають, що таким шляхом вдасться припинити цей страйк впродовж кількох днів. Через декілька годин після проголошення страйку почало завмирати рухливе життя в портах ЗДА. Портовики причалу люксусових кораблів на Гудсоні в Ню Йорку працювали ще декілька годин, хоча президент Спілки, Томас Глісон, наказав розпочати страйк опівночі. Декілька великих пасажирських кораблів устигли відплисти з Ню Йорку перед початком страйку, між ними „Бремен" та „Індепенденс", що відпливли до Европи. Корабель „Квін Мері, що його довантажували вже не портовики, а офіцери корабля, відчалив від Нюйоркського порту аж о 2:10 по півночі, себто вже після початку страйку. В Бостоні, Філядельфії й Норфолку страйк розпочався точно опівночі. Два інші кораблі відплили вчора, їх вантажили працівники різних портових бюр.

Кастро закликає кубинців „затіснювати пояс" і підсилювати працю

Гавана. — Кубинський прем'єр Фідель Кастро, промовляючи до 200,000 осіб, членів так званих комітетів на охорону республіки, повідомив кубинців, що перед ними стоїть „худий рік", і що цього року різдв'яний обід мусить бути без поросяти, бо уряд плянує, щоб в найближчому році було більше шинки, бекону та смальцю. Присутні прийняли цю вістку не з дуже щирим аплявзом, але вони гаряче оплескували свого диктатора, який згідно з комуністичною традицією, звалював всю вину та різні недостачі в харчуванні на бюрократичних урядовців. Кастро сказав, що де тільки є один „непотрібний працівник", там хтось живе коштом робітників. З —товпи чути було голоси: „Висилайте тих бюрократів на державні фарми". Голова цих Комітетів на охорону республіки Хозе Матар повідомив, що Комітети мають понад два мільйони членів, ціллю яких є слідкувати за протиреволюційною акцією противників Кастра. Кастро казав, що на цукровій фармі в провінції Орієнте було колись два чи три урядовці, а тепер там є аж 12, коли цю фарму перебрала на власність держава. Ціни на цукор зменшились до однієї третини. На світовім ринку ринку фунт цукру коштував 10 центів, а тепер тільки 3.6 цента. Тому Куба мусить зменшити імпорт, і тому цьогорічні Різдв'яні Свята будуть бідні. Але вороги революції не мають причини до тріюмфу, бо кубинський нарід відкине всяку —інвазію.

Совєти підписали договір про доставу Кіпрові зброї

Москва. — Кіпрсько-грецький міністер закордонних справ Спірос Кіпріяну і совєтський міністер торгу й промислу Андрей Аравзос підписали договір, за яким Совєти зобов'язались доставити Кіпрові зброю. Скільки буде тієї зброї та які її роди — про це нічого не пишеться. Також не відомо, чому саме з совєтського боку фіґурував не міністер закордонних ані військових справ, як це звичайно буває в таких нагодах, а торгу й промислу, — може тому, щоб ту умову представити, як „невинну" торговельну справу. За газетними твердженнями, річ іде головно про протилетунську артилерію, якої не мав Кіпр, коли турки перевели недавно налет на нього. Кіпрський президент Макаріос звернувся за допомогою до Москви у своєму спорі з турецькою меншиною на Кіпрі і Туреччиною, яка заступилась за своїх земляків, — всупереч волі Греції, члена НАТО, та порадам західніх держав.

В АМЕРИЦІ

● **Президент і пані Джансон** запросили на прийняття до Білого Дому 200 студентських провідників, вибравши їх з коледжів і університетів із цілої країни. Прийняття відбудеться в суботу 3-го жовтня між 5-ою і 9-ою годинами по полудні.

● **Конґресмен республіканець із Іллиной** Леслі С. Арендс виступив проти „поширювачів ненависти", які користуються „великою брехнею" та представляють сенатора Голдвотера як „умово некомпетентним". Конґресмен Арендс вказував на акцію видавця журналу „Факт" — Ралфа Ґінзбурґа, який друкує невідповідальні оголошення про Голдвотера, хоч того видавця засудив був суд за пересилання поштою порнографічної літератури.

● **В судовій розправі** проти совєтських шпигунів Александра Соколова та його дружини мають виступати 200 свідків. Соколов і його жінка жили під чужими прізвищами Болчів, і як свідки виступлять аж три дійсні Болчі: священик із Амстердаму, Н.Й., та його мати Юлія Болч і ще один Болч із Вінгемтону, Н.Й. Суд і досі не знає, хто в дійсності є жінка Соколова, яка жила тут як 34-літня Джой Енн Ґарбер Болч.

У СВІТІ

● **Московський патріярх Алексій** прибув з 5-денними відвідинами до Британії, ревізитуючи архиєпископа з Кентербері, д-ра Майкела Рамзі, який їздив до Москви в 1962 році. В почеті Алексея є ленінградський архиєпископ Нікодим. Алексєй був на вінчанні грецького короля Константина в Атенах, звідкіля він поїхав до Женеви, до головної кватири Світової Ради Церков.

● **Процеси проти німецьких** воєнних злочинців мають закінчитися 8 травня 1965, себто в 20 років після закінчення другої світової війни. Виняток становитимуть ті справи, які є вже в ходу, у стадії судової розправи, або навіть в стадії поліційно - судового слідства. Сам канцлер Західньої Німеччини, Людвіґ Ергард, висловився проти того, щоб після 8 травня 1965 року будь - котрий воєнний злочинець міг без кари втішатися волею.

● **Дві французькі** кораблебудівельні фірми підписали з комуно - китайським урядом умову на збудування двох вантажних кораблів на суму 32 мільйонів франків, себто коло 6,400.000 дол. Кожний з тих кораблів матиме по 16.000 тонн поємности.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Конґрес перед виборами

88-ий Конґрес доживає свого віку.. Перервавши на дев'ять днів наради з уваги на передвиборчу конвенцію Демократичної партії, він зійшовся знову 1-го вересня цього року ніби на один місяць, але не є виключене, що його покличуть ще після виборів до кінця цього року. Покищо — загальний настрій конґресменів і сенаторів рішуче проти продовжування нарад. Нічого дивного: адже вже 3-го листопада ц. р. рішається доля 435-ох конґресменів та 35-ох сенаторів, і тому кожний з них зацікавлений у тому, щоб бути у своїй виборчій окрузі, а не у Вашинґтоні. Проте, Президент наполягає на вичерпанні денного порядку, маючи на увазі інтереси не окремих своїх однопартійних законодатців, а — поминаючи вже добро країни від даних законів — інтереси цілої Демократичної партії, на рахунок якої піде діяльність Конґресу.

Нема сумніву, що балянс 88-го Конґресу вже тепер поважний. Хоч більшість законів — приймалося мішаними двопартійними голосами, основу таки становила більшість демократів: 67 у Сенаті проти 33-ох республіканців, і 257 у Палаті Репрезентантів проти 177 республіканців. Коли президент Кеннеді мав поважні труднощі з Конґресом, то президент Джансон виявив куди краще знання американської парляментарної процедури і більший хист у наладнуванні співпраці з обома палатами. Дуже успішною методою Президента виявились, наприклад, його персональні телефони до окремих впливових сенаторів і конґресменів, — чого не любив робити його попередник. Таким чином за короткий час урядування Л. Б. Джансона, відколи Конґрес зібрався на цьогорічну сесію 7-го січня ц. р., Президент підписав 11 схвалених законів, у тому числі такі важливі закони, як — про зменшення прибуткового податку, про призначення $750 000 000 на субвенції й позики стейтам на поправу комунікації, про громадянські права, про $356-000 000 на підвищення платень державним службовикам, про марки на харчі для потребуючих бідних родин, про $750 000 000 на боротьбу проти бідности, про зберігання 9 200-000 акрів лісів і дикої природи, про фонд для плянування і збереження так званих зовнішніх відпочинкових умовин. В останніх днях схвалено закон про призначення $3-300 000 000 на закордонну допомогу. Поладнано формально, хоч не по суті, справу нових кордонів для виборчих округ, передавши її стейтам. Має бути ще вирішений законопроєкт про допомогу пошкодованим районам і подібний закон про допомогу Апалачському обширові. На узгіднюючій конференції обох Палат знаходиться закон про медичну опіку для старших. Кожна з тих справ перейшла вже в Сенаті, але зустрілась з труднощами в Палаті Репрезентантів. Президентові особливо залежить на справах Апалачського обширу та медичної опіки.

У цьогорічній виборчій кампанії дивним дивом мало уваги приділялося законодавству країни. Найбільше присвячено її дотепер справам закордонної політики, і то в найзагальніших рисах довкола проблеми комуністичної загрози, — справі командної контролі над атомовою зброєю і, у внутрішній політиці, справі засягу центральної влади, розтратності чи ощадності в бюджетовій політиці і расовій проблемі у теорії та практиці. Однак вибори з їхніми гаслами і їхньою полемікою минуться, а закони, ухвалені Конґресом залишаться. Це ж те тривке державно - творче діло, що його роблять всі парляменти.

Примара жовтої загрози

Заява державного секретаря Діна Раска, що американські керівні чинники мають відомості про останні приготування китайських комуністів до проведення вже в найближчому часі першого пробного вибуху атомової бомби, актуалізує проблему загрози, яка висить над світом збоку китайського велетня, керованого клікою войовничих комуністичних маніяків. Одночасний коментар самого Раска в тому дусі, що від першого атомового експерименту до здобуття арсеналу атомової зброї та до здвигнення летунства, спроможного перевозити атомові бомби, ще далекий шлях, мало потішає, бо коли б навіть той шлях тривав від 5 до 10 років, то це не зліквідує засадничої загрози, якщо в міжчасі не буде зліквідований тамошній комуністичний режим, а, навпаки — тільки збільшить ту загрозу.

Цісі самої проблеми торкнувся кілька днів тому президент Джансон, говорячи про можливості поширення війни з Південного В'єтнаму на північ. Президент висловив недвозначний острах перед вплутуванням Америки „проти 700 мільйонів китайців". Хоч напевно кожний здригається перед можливістю, що в першому місяці такої війни може — за словами Президента — згинути 190 000 американських вояків, а не 190, які згинули за три роки в Південному В'єтнамі, проте все ще руба стоїть проблема мілітантної позиції комуністичного Китаю і способів, як забезпечитись проти загрози перетворення цілого Півдня Азії в комунокитайського сателіта. Можна дуже сумніватися, чи вдасться вплинути на зміну світогляду, цілей і тактики вождів у Пейпінґу самою тільки „політикою стримування".

Прихильники концепції „мирного переконування" комуністичних ворогів пропаґують тезу, що комуністичний Китай треба прийняти до Об'єднаних Націй не тільки в ім'я „реалітету" існування тієї держави і її режиму, а й з уваги на потребу включення войовничого Китаю в мирну апаратуру ОН. Мовляв: щойно на терені Об'єднаних Націй можна буде „переконувати" комунокитайських вождів, щоб вони обернулися з вовків на овечок. Американський Уряд офіційно все ще стоїть проти прийняття комуністичного Китаю до ОН. Але після визнання пейпінґського режиму Францією шанси червоного Китаю на терені ОН зросли і напевно зростуть ще більше, коли прибавиться „реалітет" комунокитайської атомової зброї. Відомо, що навіть голова сенатської Комісії для закордонних справ Дж. Вілліям Фулбрайт каже керуватись тільки „реалітетами", а за прийняття комуністичного Китаю до ОН висловилась вже дуже впливова Американська Асоціяція для демократичної акції, членом якої є також кандидат на віце - президента, сенатор Гюберт Гомфрі.

Тому наближення часу, коли комуністичний Китай стане членом „атомового клюбу" породжує сумні рефлексії. Щойно тепер на всю висоту видніє історичний промах Америки, коли вона натискала на Чіянґ Кайшека, щоб замирився з Мао Тсе-тунґом задля спільної війни проти Японії. І щойно нині яскраво видніє промах, яким була заборона МекАртурові переступити річку Ялу і знищити комунокитайський військовий промисл в Манджурії. Ані політика стримування, ані політика мирного переконування не відхилять червоної небезпеки. Арґументом для Пейпінґу є не мирові заяви, а такі ствердження, як повідомлення МекНамари, що ЗДА мають силу знищити одночасно СССР і комуністичний Китай.

Улас Самчук

ПАТЕТИКА БЕЗСИЛЛЯ

„Вони кидали в криниці дітей, в'язали батьків і матерів колючим дротом, розпинали людей на деревах, прибивали цвяхами, прив'язували догори ногами і під головами розпалювали вогнища, випалювали очі, кидали живцем у полум'я"...

Це — один тільки уступ з однієї тільки совєтської брошури про українських партизанів. Подібних брошур і взагалі писань, і не лише про партизанів, а взагалі про українських патріотів, не контрольованих Москвою, розвелося за кілька десятиліть більше, ніж досить, і з них можна було б скласти цілу бібліотеку. Розуміється, що вся та патологічна патетика — паскудненька, висловлюючись делікатно, брехня, але саме такими словами і „арґументами", протягом століть, московська політика хоче розв'язати найтрагічніше питання двох основних складників імперії — Москви і Києва. Гайдамаки, мовляв, „разбойнікі, вори, пятно в нашей історії"... І цим сказано все.

І горе лише в тому, що це „пятно" не хоче зникати, як би не захлинали його московські кликуші. Не помагають ні час, ні Сибір, ні вінницькі ями, ні мільйони засланих та вигнаних... Час від часу його пригоюють або просто ігнорують — „нєт і нє было", але при першій-ліпшій нагоді воно негайно виступає з небуття в усій своїй моторошній подобі, і тоді починається новий герць розвогнених болів і пристрастей з усією фурією двох безкомпромісово - бездарних феноменів.

Патологічність такої „політики" намацально очевидна, але протягом довгих століть, ні колись, ні тепер, не знайшлося в тому просторі жадного політика, який би цю елементарно ясну істину міг бачити і міг розуміти. Від Полтави й до наших днів уся ставка ставилась виключно на силу зброї, силу поліції і силу брехні. Перемагає, мовляв, сильніший, а засоби перемоги не важливі, бо переможця не судять.

І можливо, що було б усе гаразд, з цією ніцшеанською засадою, коли б, у даному випадку, не таїлося в тому стільки політичної імпотенції. Яка і де тут перемога, коли Україна засадничо ніколи не була переможеною, коли її гаряча й холодна боротьба, явна і не явна, зовнішня і внутрішня, ніколи не вгавала, коли кожний її поет, живий чи мертвий, кожний рядок нової книжки, кожне слово, кожний колгосп і кожна людина взагалі, — це фронти, це вовчі ями, це гекатомби жертв.

І, розуміється, ніхто не знає краще статистики цієї моторошної бухгальтерії, як сама „переможна" Москва. Там діють уряди, які спазматично шукають розв'язки цієї макабричної шаради, бож це далеко не Малоросія „гдє всьо обільєм дишєт", і не конче „щаслива, радісна, братня УССР" а таки справжня мара, страшак, вічна грізна тінь Мазепи, приваба всіх загарбників, жертва хижака, яку завжди хотів би вирвати з його пазурів інший хижак, напівзадушена, напівспаралізована, з покаліченою мовою, звихненим характером, але все таки жива, завжди готова до нового зриву, і дуже небезпечна... Хіба саме в цьому не лежить основний невральгічний центр усієї імперії, і хіба не вимагає він дуже уважної і дуже серйозної інтервенції? І хіба не є це основна небезпека державної єдности взагалі?

Увесь парадокс цієї політики в тому, що вона сама в собі не будуюча, не централізуюча і не формуюча. Її формула складається з самих неґативів. Цинізм замість думки, іґнорація замість знання, заперечення замість ствердження. І вийнятковий консерватизм закостенілого, давно віджилого й непрактичного імперіялізму. Все те, від чого модерні, сильні і активні держави хочуть якнайскорше звільнитися, все те російський Плюшкін старанно збирає і консервує в своїх коморах. Від російської політики тхне цвіллю, захланністю і забобонами. І питання — чому?

Можливо, що це жертва довгої, недоброї традиції, але також можливо, що на справжню, доцільну й розумну політику ані морально, ані інтелектуально їх просто не вистачає. Спонтанна, стихійна сила, яка діє за інерцією довгого, позбавленого вільного думання, часу. Завелика і засильна доза бюрократизму, доктринерства і меґальоманії. У час засадничого антиколоніялізму Об'єднаних Націй, господарських бльоків, суперсонічних засобів комунікації — політика Миколи Першого. У час усамостійнення Конґо бажання уярмити не тільки Україну, але й Німеччину. В Европі останнім моґіканом цієї політики був ще один геніяльний патетик, Адольф Гітлер. Тепер його спадщину, разом з Берліном безконкуренційно перебрала Москва.

І, мабуть, зрозуміло, чому. Не так давно ввесь світ мав нагоду спостерігати вийнятково зворушливу сцену, як то на терені Об'єднаних Націй один з найвищих репрезентантів тієї політики зняв черевик і грюкав ним по столі на знак протесту немилої для нього ситуації. На щастя, це не був чобіт, але й так це було вистачально символічно. Геніяльности цієї сцени історія не забуде ніколи.

А тому яке диво, що аґенти цієї сили наввипередки, надриваючись і загикуючись від злоби, обкладають нас саме такими писаннями і саме такими арґументами. Це — елементарно щира і унікально виразна мова черевика. І було б дуже побажаним зібрати все це і видати окремими творами, як вислів однієї доби і корпус делікті одного ґльобального, патетичного, неповторно-геніяльного безсилля.

Недавно хтось, здається з „Нового Русского Слова" в Ню Йорку, сказав, що без згоди московського народу не бути Україні незалежною. Можливо, це й так, але не менше можливо, що без згоди народу українського не бути Москві стабільно імперіяльною. Залишається, отже, шукати чогось, щоб від цього взаємного паралічу нас звільнило.

М. Чировський

НА ГОСПОДАРСЬКІ ТЕМИ

Постійність доброї господарської коньюнктури є чи не найбільшим і найуспішнішим союзником демократів у виборчій кампанії. І хоч можуть бути поважні закиди щодо природи й природности цієї коньюнктури, бо вона спирається у великій мірі на урядових заходах, а не на спонтанності та живучості внутрішніх економічних факторів, для пересічного громадянина це маловажне. Він бо дивиться передусім на зовнішній ефект, не вдаючись у теоретичні міркування.

Тож, поминаючи факт, що т. зв. ліберальна економічна політика ступнево змінює структуру народного господарства, чим пересічний громадянин ледве чи інтересується, живучи сьогоднішнім днем і його просперитетом, треба згодитися, що ринковий розгін, який триває від весни 1960-го року, є, без сумніву, чимсь надзвичайним. А те, що цей штучний просперитет не може тривати вічно і мусить скоріше або пізніше покінчитися — це пісня завтрішніх днів.

Отож численні американці втішаються добробутом і, розуміється, голосуватимуть за президента Джансона, бо, і він і його попередник, президент Кеннеді у великій мірі є спричинниками постійного ринкового росту. До того ж президент Джансон обіцяє цю саму господарську політику продовжувати.

Тим часом у кличах консервативної політичної думки мало матеріяльної заохоти. Вони передусім заповідають — зміну. І в цьому практична слабість консервативної орієнтації, хоч вона більше принципова і менше прагматична, більше національна і менше космополітична.

Ми живемо у зматеріялізованому і опортуністичному світі, і, може, слушно завважує „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт", що щастям президента Джансона є те, що вибори припадають цього року, а не наступного. Бо цього року положення таке, що виборець не хоче зміни, а за рік обставини можуть ґрунтовно змінитися, і президент Джансон не мав би шансів...

Ця сама проблематика оформлюється зовсім інакше у Великій Британії, яка також готується до виборів. Там ще недавно, внаслідок несприятливих господарських обставин, консерватисти втратили популярність, виборець бажав зміни і шанси лейбористів наростали. Але економічна ситуація покращала, і настрої виборців відразу змінилися. Тепер прем'єр Гюм і його партія капіталізують на просперитеті і виборець питає себе: міняти консервативну владу за непевні обіцянки Вілсона та його соціял - лейбористів? І хоч у цій хвилині важко передбачити вислід виборів, все ж таки тут наочно видно питому вагу господарського питання в політичному житті обох країн: ЗДА і Британії.

Вертаючися до ситуації на американському ринку цікаво відзначити передусім, що індекс загальних господарських процесів продовжує наростати у виробництві сталі, авт, будівельних матеріялів, у продукції електричної енергії; також збільшується волюмен торговельного транспортового вантажу і повільно зростають ціни, включно з цінами біржевих акцій - стаків.

Отже всі основні ділянки промисловости, які можуть послужити показниками всієї народної економіки, вказують на дальший ріст. І, крім не надто сильної інфляційної пресії, немає на найближчі місяці жадних симптомів погіршення.

Затруднення робітної сили на високому рівні, і тому видатки споживача ростуть, підсилюючи ринкове запотребування і надії на дальшу добру коньюнктуру.

Надзвичайно корисні останні звідомлення з ділянки міжнародної торгівлі. Американський експорт досягнув рекордової висоти і переростає кругло більйон долярів, зміцнюючи таким чином платничий балянс.

Спостерігається й таке цікаве явище: американські приватні фірми, що більше як десяток років експортували капітал у Західню Европу, де господарські можливості були куди кращі, поволі змінюють свою політику і щораз більше уваги зосереджують на внутрішньому ринку. Тут вони передбачають кращі для себе умовини. Здається, що европейський ринок наближається до стану повного насичення.

А з другого боку уряди поодиноких европейських країн, з уваги на свої національні інтереси, роблять щораз більші труднощі закордонним фірмам і підприємствам. Це, зокрема, зауважується у Франції.

Автомобільні корпорації сподіваються на другий надзвичайно добрий рік і плянують у 1965-му році випродукувати понад вісім мільйонів автомашин. Здавалося б, що все буде гаразд і з підписанням нових грудових договорів між спілками автових робітників та трьома провідними автовими корпораціями. Але так не сталося.

Рутер, голова спілки автових робітників, здавалося б, хотів договоритися, не вдаючись до страйку, щоб не погіршувати позиції демократів у виборчий час, але корпорація Дженерал Моторс виявила непоступливість. Тож по підписанні договору з корпораціями Крайслера і Форда, почався страйк у тому найбільшому автовому підприємстві.

Чому так сталося, годі ще сказати, бо арґументи, висунені обома сторонами, є радше димовою заслоною. Певним є, одначе, що коли цей страйк триватиме, то він пошкодить і народній економіці, і демократам.

Тому Джансон перебуває у сталому радіо - телефонічному контакті з Дітройтом і з секретарем праці Вірцом, докладаючи всіх зусиль, щоб страйк якнайшвидше покінчився. Що в тому страйкові йдеться про щось дуже суттєве, виходить із заяви В. Рутера, що, мовляв, причини його не є економічного характеру.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У справі фонду Катедри Українознавства

Із „Свободи" з 22 вересня я довідалась, що Фонд Катедри Українознавства вже на половині дороги до своєї мети: потрібно ще $ 175,000.

Завданням ФКУ, як пишеться у „Свободі", є відкрити при одному з американських університетів катедру, яка б існувала постійно, забезпечуючи працю кільком особливо здібним українознавцям.

На мою думку, цей підхід неправильний. Коли тих кілька українознавців справді і здібні, то їм не треба забезпечувати праці, бо вони вже мають добрі пости по різних університетах ЗДА, де „ширять правду про Україну" у своїх нормальних академічних викладах. Коли б так нам вдалося усіх їх згуртувати при одній катедрі, тоді їхній добрий вплив на широкий загал американського студентства був би обмежений до горстки студентів.

Автор статті у „Свободі", Л. П., побоюється, що вже існуючі курси українознавства по американських університетах можуть бути скасовані, бо, мовляв, не ми ними розпоряджаємо. Я певна, що ті курси будуть існувати так довго, як довго студенти виявлятимуть зацікавлення в них. Те саме відноситься й до запроєктованої катедри: ніхто не зможе змусити студентів записуватися на виклади при катедрі.

Далі Л. П. уявляє собі катедру як „кузню" майбутніх українських журналістів, науковців, бібліотекарів. Та це вже була б не катедра, а цілий університет з факультетом загальних наук, із школою журналістики і школою бібліотекарства. Очевидно, за $ 350,000 такого „університету" не зафундуємо.

Заплянувану суму $ 350,000, безперечно, варто зібрати, але за ці гроші, чи відсотки з них, катедри не фундувати. Натомість краще створити українську фундацію ім. Т. Шевченка і при тому додати до її фондів ще й гроші, які залишились зі збірки на пам'ятник Поетові у Вашингтоні.

Така фундація повинна уділяти стипендії на досліди і писання книжок поважним професорам - українознавцям з американських і інших університетів.

А також: — призначати стипендії для подипломованих студентів („греджует стюдентс", але не для студентів коледжів на закінчення студій, бо для них є інші фонди), — допомагати старшим українським науковцям і кол. політичним діячам в писанні мемуарів, бо скоро їх уже не буде між нами.

Існування такої фундації не тільки буде заборолом проти русофільства, але й забезпечить існування тих „тимчасових курсів чи викладів з українознавства в американських університетах", бо буде наявним доказом для університетів, що такі курси треба продовжувати.

М. Богачевська-Хомяк
викладач історії Фейрлі Дикинсон унів. в Тінек.

Володимир Кедровський

ОБРИСИ МИНУЛОГО

(19)

Саме в той час у Херсоні почало відживати українське літературне життя, що завмерло було від 1886 року, коли О. Русов і А. Грабенко видали збірник „Степ". В 1905 році в Херсоні вийшли два альманахи: „З потоку життя", що його упорядкували М. Коцюбинський та М. Чернявський, і „Перша ластівка", альманах молодих українських письменників, упорядкований Миколою Чернявським.

Звичайно, коли в ті часи збиралися десь свідомі українці, розмова точилася переважно на теми літератури, культури та історії. Тоді українських книжок на ринку з'являлося так мало, що найбідніший інтеліґент мав спроможність мати їх всі у себе в бібліотеці. Це ж була провесінь новітнього українського відродження.

Пригадую, як хтось з учасників сходин членів Старої Громади звернув увагу на музикально-легкий стиль віршів Олеся і на бадьорість, що відбивалася в кожнім рядку його віршів.

Після того ми, юнаки, прочитали альманах „Багаття" і нас особливо захопив його вірш „З пісень молодости":

Парубоцькі літа — то бурхливий поток,
Не страшні їм ні кручі, ні гори, —
Для них, повних замірів і мрій і думок,
По коліна глибокеє море!

Ось попробуй — скажи, що минеться усе,
Що їх серце погасне з літами,
Що їх мрії, як вітер, життя рознесе
І розтопче своїми ногами, —

Вережись! Їхнє слово — то куля метка,
Їхній сміх — то вогонь, — не повірять!
Та й хто зможе безодню душі юнака
Прямим оком і міркою змірять?!

Парубоцькі літа — то орел молодий,
Що до світа із скелі злітає, —
Тільки здалека вигляне промінь ясний,
Тільки барвами хмари вквітчає...

Цей вірш так глибоко промовив тоді до наших сердець, що ми вивчили йогонапам'ять і пізніше не раз у своєму житті пригадували оті бадьорі слова, які гнали від нас геть зневіру і песимізм.

Духовий образ тодішньої української молоді складався під впливом красної літератури і романтики української історії. Ми, тодішня молодь, і старше покоління шукали все те, що нас лучило, а не те, що нас ділило. У своїх взаєминах ми шукали згоди й гармонії, взаємної толеранції й поваги.

***

З часу появи альманаху „Багаття" ім'я Олеся щораз частіше з'являлося на сторінках українських видань — „Літературно-Наукового Вістника", „Української Хати", „Сяйва" та інших періодиків. Олесь ріс усе вище і все ширше розправляв свої творчі крила. Його перша збірка поезій „З журбою радість обнялась" (1907 рік) ясним променем освітила літературний небосхил і поширила ім'я автора, як борця за українське визволення, що вогняним словом поривав українську інтеліґенцію до праці на рідному полі, до боротьби за визволення свого народу з чужинецького ярма. Олесь глибоко свідомий був свого завдання, коли писав:

Не слів мені, а стріл крилатих, огняних!
Я хочу вам про рідний край казати...
Я хочу ними кидать і влучать
В серця катів і зрадників гидких...

А тих зрадників бачив поет, коли:

Ми останні вже весла ламали
І далекі були береги...
А над нами мушкети блищали,
І сміялися з нас вороги.

А між ними усе свої люди,
Все сусіди, свати, земляки...
Все Степани, Івани та Юди,
Енки, Овські, Уки, Павуки...

Ось до тих зрадників-перекинчиків з гнівом звертався поет:

Глузуйте, кпіть над рідною землею,
Вкривайте склом і тернами наш путь,
Вбивайте нас байдужністю своєю, —
Презирством діти вас уб'ють.

На батька син оганьблений не гляне,
Зречеться матері безтямної дочка
І Гонти гнівний дух з могили встане,
І піде тінь Залізняка.

Даремно б ви упали на коліна,
Об землю бились би в тенетах каяття;
О, не простить вас гнівна Україна
За вік ганебного життя.

І в ранок той, коли ударать дзвони,
І вас на суд народний приведуть,
Із тисяч уст розітнуться прокльони
І вам на голови впадуть.

***

Революційні події 1905 року захопили Олеся і ще ширше розправили його крила. В тому періоді досягнув він найвищого щабля у своїй поетичній творчості. Державне відродження України він привітав такими словами:

Яка краса — відродження країни!
Ще рік, ще день назад тут чувся плач рабів,
Мовчали десь святі під попелом руїни
І журно дзвін старий по мертвому гудів.

Коли звідкільсь взялася міць шалена,
Як буря все живе схопила, пройняла, —
І ось — дивись: в руках замаяли знамена
І гимн свобід співа невільна сторона.

Олесь передчував грядучі революційні події ще перед 1905 роком, коли писав:

Як вулкан, стоїш ти згаслий,
Але чую я,
Що в душі твоїй прекрасній
Море ще огня.
Вірю я, що обороне
Сам себе мій край...
О, мій велетню-Самсоне,
Пута розривай!

Український нарід став до бою за свободу, за незалежну державу, і Олесь своїми революційними поезіями запалював і скріплював його бойовий дух:

Ми не кинемо зброї своєї:
Наше військо сміється, б'ючись,
Наше військо в боях бенкетує,
Наше військо вмира, сміючись.

Ми не зложимо зброї своєї...
Дужі в нас і бажання, і гнів,
Ми здобудемо землю і волю,
І загоїмо рани віків.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

ВІДЗНАЧЕННЯ 30-РІЧЧЯ МОЛОДІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ КАНАДИ

Ювілейні святкування Молоді Українського Національного Об'єднання (МУНО) Канади відбудуться 10 і 11 жовтня 1964 р. в Торонті. В суботу 10 жовтня о год. 6:30 увечері, в готелі „Кінг Едвард" відбудеться Ювілейний бенкет і баль. Головним промовцем буде федеральний міністер торгівлі Мічел Шарп. В неділю о год. 8-ій увечері в О'Кіф центрі відбудеться величавий концерт- фестиваль з участю понад 500 виконавців, серед яких будуть такі відомі артисти українського роду як: Джек Пеленс-Палагнюк з Голивуду, Василь Шуст, драматичний артист з Ню Йорку й Галина Минаєва -Андреадіс, меццо сопрано з Ню Йорку.

У концерті візьмуть участь: хор СУМ „Прометей" і Збірний хор УНО під керівництвом Степана Гуміниловича, хор „Дніпро" з Судбур під керівництвом Олі Мисик-Рогатин, танцювальні ансамблі „Чайка" з Гамілтону під керівництвом Ярослава Клуня і „Калина" з Торонта під керівництвом Семена Джуґана, Юрій Поченюк з Торонта, Григорій Назаренко, бандурист з Дітройту і багато інших. Спеціяльний Український балет (життя і творчість Тараса Шевченка) створила на цю імпрезу молода талановита Надя Бюхан-Павличенко.

Імпозантна програма концерту, який відбудеться у наймодернішій залі Торонта на 3,200 місць, — буде гідним відзначенням 150-річчя з дня народження нашого великого Кобзаря. Всі квитки є резервовані і їх можна набути в передпродажі.

Дещо з історії МУНО Канади

МУН, молодечу організацію в системі УНО, засновано в 1934 р. Першим її головою на Канаду був теперішній проф. сенатор Павло Юзик, який пізніше ще три рази був вибираний на цей пост. Теперішнім головою є Наталія Бундза перша жінка - голова цієї організації.

Завданням МУНО є плекати українські традиції та виховувати молодь, на вартісних громадян Канади. До важливіших подій в історії МУНО треба зачислити зорганізовану в 1930-их роках Летунську школу й Радіотелеграфічні курси МУН в Ошаві. Вишколені летуни й радисти МУН літали літаками з такими назвами як „Євген Коновалець", „Націоналіст" і тим мали великий вплив не тільки на українську молодь в Канаді, але й на Рідних Землях. Плекання хорового мистецтва й народних танків належить теж до світлої сторінки діяльности МУНО.

Видання журналу для дітей в англійській мові для поширення правильних інформацій про Україну, її духовість і стремління є одною з найважливіших ділянок праці МУНО. В освітній праці МУНО співпрацює з Осередком української освіти й культури в Вінніпеґу при переведенні річних Вищих освітніх курсів українознавства, на яких українська молодь Канади під час вакацій вивчає історію, мову, літературу й народне мистецтво українського народу.

Концерт-Фестиваль МУНО в пошану 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка

Концерт складатиметься з двох частин. У першій, на тлі народного балету молоді, хореографію якого створила Надя Павличенко-Бюхан, та хору СУМ „Прометей", буде зображено в танцях, піснях і рецитаціях життя і творчість Поета. Головним рецитатором буде артист Василь Шуст з Ню Йорку і Юрій Поченюк з Торонта.

У другій — концертовій — частині виступить Галина Андреадіс, танцювальні ансамблі МУНО „Чайка" і „Калина" та Джек Пеленс. Фінальна точка — це масовий збірний народний балет у виконанні всіх відділів МУНО Східньої Канади під керівництвом Ярослава Клуня.

Головні учасники концерту

Джек Пеленс-Палагнюк

Цього артиста фільмів і телевізії знають по цілому світі. Він уродився в родині українського еміґранта-буковинця у Лятімер, ЗДА. Батько його працював вуглекопом і молодий Володимир (Джек) помагав йому на вакаціях. Закінчивши середню школу, він отримав стипендію як футболіст в Університеті Північної Каролайни. Але незабаром там зламав ключицю і ніс, що припинило його футбольну кар'єру.

Відтак він виконував різні фізичні роботи й навіть виступав як професійний боксер. Під час війни служив у летунстві на бомбовозах і пережив одну летунську катастрофу.

Щойно по війні почав грати на Бродвею, а пізніше в кіні, де виступав у коло 25 фільмах. У 1956 р. отримав нагороду Еммі за свою ролю боксера. Минулого сезону мав головну ролю у серії на телевізії.

Під час 25-літнього ювілею УНО Палагнюк брав участь у концерті в Торонті, а цього року на врочистостях відкриття пам'ятника Т. Шевченка у Вашинґтоні.

Василь Шуст

Головним чином драматичний актор. В. Шуст виступав у понад сотні драматичних —п'єс, за що отримав дуже добрі рецензії. Він звичайно грає поза Ню Йорком і відтворює головні ролі у драмах Шекспіра і других відомих авторів. Великого успіху добився у прем'єрі в Вашинґтоні два роки тому у п'єсі „Яйце". Він теж грав у кількох виставах та серіях на телевізії.

Василь Шуст народився в родині українського іміґранта в ЗДА. Сам він говорить, читає і пише по українськи. Українська громада в ЗДА знає його з багатьох виступів, головно рецитації творів Шевченка, які він сам перекладає на англійську мову. Цього року брав участь у посвяченні пам'ятника Т. Шевченка у Вашинґтоні.

Галина Минаєва-Андреадіс

Меццо сопрано, з „голосом свіжим і чарівним у всіх своїх реґістрах, тембром та легкою емісією, які дозволяють їй на забарвлювання бажаним кольоритом фраз", так написав про неї критик у „Ля Пренса".

У травні ц. р. мала перший свій концерт у Торонті, після концерту в славній Карнеґі Гол в Ню Йорку. Приїхала минулого року й вже перші концерти принесли їй високі оцінки американської і української критики.

Від 1959 р. виступала в головних ролях багатьох опер у театрі „Колон" у Буенос Айрес в Арґентині, а її концерти по великих містах Південної і Північної Америки встановили її як одну з визначних оперних співачок наших днів.

Надя Бюхан-Павличенко

Надя, дочка відомого українського науковця д-ра Т. Павличенка з Саскатуну, прибула до Торонта недавно. Вона є знавцем модерного танку й веде дитячу балетну школу.

Надя закінчила МкҐіл університет (фізкультуру) й пізніше спеціялізувалася в ділянці модерного танку в Англії та ЗДА. В Канаді викладала фізкультуру на Саскачеванському університеті та на Музичному факультеті в Торонтському університеті, як рівнож на курсах для вчителів.

Вона особливо цікавиться хореографією і має за собою сценічні постановки в Едмонтоні, Ріджайні, торонтському О'Кіф центрі та на телевізії.

Степан Гуміниловіч

Діяльність Степана Гуміниловича майже зовсім пов'язана з хоровим мистецтвом. Будучи ще гімназійним студентом він провадив шкільний хор в Коломиї. Пізніше закінчив консерваторію у у Львові і під час війни в Українській дивізії при кожній нагоді організує хори, з якими осягав велекого успіху. В Італії засновує хор „Бурлаки", який їздив на концерти для англійської й американської армій. Відтак провадив хорами в Арґентині, а по переїзді до Канади керує хорами УНО та „Прометеєм", з яким дає концерти в головних містах ЗДА, на важливих імпрезах в Торонті й телевізії.

Другим його зацікавленням є легка музика, в якій має ряд своїх композицій.

Юрій Поченюк

Закінчивши театральну школу в Україні, Ю. Поченюк працює у професійному театрі. На еміґрації співпрацює з відомими артистами як Йосип Гірняк, Шашарівські, Лаврівські і ін.

В Торонті виступає у „Гуцулці Ксені" Я. Барнича, яка пройшла з величезним успіхом і пізніше була зфільмована. Працював в радіопрограмі „Голос Торонта", а від 6-ох років є диктором і мистецьким керівником щоденної радіопрограми „Пісня України".

Ярослав Клунь

Я. Клунь почав займатися хореографією українських народних танців в Англії 1947 році, а в Канаді з ансамблем „Чайка" з Гамілтону осягнув великих успіхів на різних українських і канадійських імпрезах. Навчав теж українських народних танців на Вищих освітніх курсах українознавства в Вінніпеґу.

При обробці він не наслідує докладно народних танців, але на їх основі виводить і творіть нові елементи.

Оля Мисик-Рогатин

Вона народилася в Канаді й є за професією учителька. Закінчила вона музичну школу й віддалася хоровому мистецтву й вже понад 10 років є керівником хору філії УНО в Судбурах „Дніпро".

Н. Б.

Православне свято в Торпі, Вискансин

З нагоди свята Різдва Пресвятої Богородиці 21 вересня в парафії Святої Тройці в Торпі, в неділю 20 вересня відбулася Служба Божа, яку відправив о. Володимир Боровський. Хоч падав сильний дощ, на Службу Божу прибули всі парафіяни торпської парафії. Цим торпеським хліборобам на протязі свого життя приходилося побороти не одну перешкоду, щоб побудувати гарну невеличку церковцю, а при ній парафіяльний будинок. На Службу Божу прибуло також декілька наших братів грекокатоликів

Хоч надворі була дощова погода, то на душі присутніх на Службі Божій був радісний і побожний настрій. Хор під проводом 83-річного дяка Миколи Гвязди своїм старинним напівом нагадував рідні землі. Ці бобожні мелодії хору долітали до могил братів-парафіян, які поховані на цвинтарі біля своєї церкви, для якої вони так багато потрудилися. Під кінець Служби Божої о. Володимир Боровський сказав проповідь на тему свята, та закликав вірних і надалі працювати на користь своєї рідної церкви.

Після Служби Божої відбувся обід, а після обіду відбулася академія в честь Тараса Шевченка. Реферат прочитав Всеч. протоієрей о. Я. Боровський. Після реферату присутні відспівали „Заповіт". Після реферату о. Володимир Боровський від себе і від присутніх склав сердечну подяку о. Протоієрею за його патріотичну працю, і подякував присутнім за те, що вшанували Т. Шевченка.

Проведена збірка на пам'ятник Т. Шевченкові дала $ 67. Гроші ці переслано на руки Українського Конґресового Комітету.

Н. Н.

Українці на Батьківщині за власні кошти дальше ставлять пам'ятники Т. Шевченкові

З газетних повідомлень із Української ССР довідуємося, що українська громадськість на Батьківщині продовжує й далі відзначати 150-ту річницю народження геніяльного поета, хоча офіційний Комітет по святкуваннях уже зліквідований. Продовження тих святкувань виявляється не тільки в концертах і виставах, а й у значно коштовніших заходах — ставленні нових пам'ятників Кобзареві. Що ще важливіше — їх ставлять „методою народної будови", себто за добровільно зібрані між населенням гроші, без допомоги чи будь-якої ініціятиви збоку влади. За місяць вересень поставлено в Україні три пам'ятники Тарасові Шевченкові, завдяки ініціятиві і грошам народу: у селі Торговиця на Городенщині, у селі Підгородському на Дніпропетровщині — постать Кобзаря на ввесь ріст, проєкт виконав місцевий скульптор В. Петренко, і в селі Градівці Городецького району на Львівщині — проєкт пам'ятника виконав львівський скульптор Одрахівський. „Літературна Україна" з 22 вересня писала, що пам'ятник Т. Шевченкові у селі Торговиці на Івано-Франківщині „створено на громадські кошти... Автор скульптури — Мацієвський. Над оформленням постаменту-скелі попрацював місцевий майстер Сайко".

Марія Гарасовська-Дачишин

РІДКІСНИЙ ЮВІЛЕЙ

(80-річчя проф. Ів. Трухлого)

Проф. Іван Трухлий

Життя людини недовге. Декілька десятків літ пропливе, як хвиля по „життєйському морі" — і причалить до берега вічности. Тільки нечисленним, із волі творця, дозволено старші роки зустрічати в здоров'ю умовому й фізичному, — а дочекатися в такому почуванні 80-ох років сповнених служінню одній ідеї — це небуденна річ.

А ось, у неділю 20-го вересня 1964 р. у Шикаґо похилену, милу людину з лагідним усміхом — із таким ювілеєм зібралася вшанувати маса народу. Народу неабиякого! співацького, музичного — мистецького. Його ім'я відоме: проф. Іван Трухлий. Диригент, музика, що живе й жив піснею. Полтавець, приятель і друг Стеценка й Кошиця.

Елеґантна галя Шато Роял по вінця наповнилась святково - вдягнутими гістьми. Три хори міста Шикаґо: Боян, Сурма і Славута, мистці - співаки й музики — виконавці програми, та численні гості — сповнені любов'ю і вдякою, вітали знайомих П-ства Трухлих, що зі здивуванням увійшли на залю. Срібне волосся Ювілята, червоні рожі, різблені стіни, дзеркальні підпори, порцеляна й скло — це переливи, що милували очі присутніх тоді, — коли вуха насолоджували поодинокі, чи збірні виконавці — спеціяльно виготовленого концерту.

На програму складалися хорові співи Бояна та муж. і мішаної Сурми, якими в заступстві диригента — Ювілята — проводили молоді й талановиті панове: Андрушко й д-р Трухлий. Музичні точки — це фортепіяново-флейтовий, клясичний дует, що його з вервою і доброю інтерпретацією вивели д-ри Кассараба й Трухлий, — дует фортепіяну й скрипки — бездоганно випрацьований парою молодших виконавців, та гра на бандурі відомого мистця цього інструменту проф. Гр. Китастого.

Сольові співи виводили чутєво пані: Клюковська, та Горалевська (мати й дочка), відомий і цінений д-р Рудаковський — баритон, та люблена всіми пара - співаків Ія і Любо Мацюки. Акомпаніювали до співів: досвідчений проф. Білогруд і молоденька та здібна п-на Рома Бачишин.

Присутні гості, Ювілят із Дружиною нагороджували виконавців рясними оплесками, а „тостмайстер" усього вечора п. Назаревич (ново-одружений), запізнав присутніх із важливіщими даними з біографії п. проф. Трухлого.

Далеко від місця народження (Полтави), та місця студій (Києва) занесла доля шановного Ювілята. В Києві він закінчив фізично-математичний факультет, та Музичну Консерваторію. Непересічні музичні здібності включили його в Державну Капелю не тільки, як співака, але й дорадника й „праву руку" майстра Кошиця. Після завоювання Капелею усього Заходу — проф. Ів. Трухлий осів на Закарпатті і взявся інтенсивно за навчання хорів. На конкурсі хорів Срібної Землі саме його хор здобув перше місце. Рівночасно був актором відомого театру М. Садовського та Загарова. Воєнні події пересунули осідок цієї непосидющої, талановитої людини, далеко на Захід, до Мюнхену, де організував студентський хор. У 1951 році він — уже диригентом катедрального правосл. хору в Ню Йорку. Від 1962 р. проф. Ів. Трухлий провадить правосл. катедральний хор „Боян" у Шикаґо та перебирає відомий хор „Сурма". Під час останніх, величних роковин у Вашинґтоні проф. Ів. Трухлий диригував об'єднаними хорами міста Шикаґо на Шевч. концерті („Сурма", „С. Укр." та „Славута") — Я як його хористка — мушу від себе додати, що тільки людина чистої душі та щирого серця, яким є шановний Ювілят — може так дискретно, з гумором промовити до часто „розгуканого" співацького збору. Проф. Ів. Трухлий є не тільки мистцем - диригентом, але й Людиною з великої літери, яку загально шанують і люблять.

Не диво теж, що на 80-ліття проф. Трухлого наспіло чимало вітальних телеграм.

Шановний Ювілят розповів із гумором декілько подій зі своєї педагогічної практики та згадав, що все в його житті проходило з моральною допомогою його дружини й двох синів. Так, — це правда, — це таке зворушливе й таке дуже-дуже гідне наслідування. Немає у нас тепер багато таких патріярхальних родів, такої взаїмної пошани й любови, як у родині П-ства Трухлих.

Якимсь лагідним серпанком любови й щирости замотувався святковий настрій гостей бенкету. Цвітами яблінки ввижались добрі діла сивенької Людини й навіть — дивним збігом, — у ньому пасувала моя олійна картина „Весна в парку", закуплена хорами, як подарок Достойному Ювілятові!

Після бенкету проходила, під звуки відомої оркестри лікарів, забава, підтінювана родинним настроєм.

● **Донька іранського короля**, княжна Шахназ, розвелася з своїм чоловіком, іранським амбасадором в Лондоні. Вони мають 5-річну донечку, княжну Махназ.

Перед з'їздом студентів Мюнхену і мешканців Фюріхшуле

В суботу і неділю 3-го і 4-го жовтня відбудеться на Союзівці товариський з'їзд бувших студентів і бувших мешканців Фюріхшуле в Мюнхені.

Кінець війни в 1945 році застав велике число українських студентів у столичнім місті Баварії і їх життя на протязі кількох слідуючих років було тісно зв'язане з гуртожитком-оселею на Рамерсдорфі в Мюнхені, який за старанням кількох студентів і свіжо звільнених політичних в'язнів німецьких тюрем вдалося дістати від німецької влади. На протязі кількох тижнів по закінченні війни оселя була вщерть заповнена. Приблизно 300 мешканців - переселенців знайшли там приміщення. Скоро потім оселя стала центром студентського життя. Там містились Український Технічно-Господарський Інститут, Українська Висока Економічна Школа, найчисельніша в діяспорі Українська Студентська Громада (1200 членів), Центральний Союз Українського Студентства, студентський хор і багато інших організацій.

Тому, що оселя не втішалась піддержкою збоку німецьких властей і не була визнана Допомоговою Організацією Об'єднаних Націй (УНРРА), її матеріяльна база була дуже хитка і мешканцям приходилось жити в невиґодах та часто в голоді. Багато з них були примушені покинути гуртожиток і студії і переселитись до таборів утримуваних УНРРА, де панували відносно багато кращі життьові обставини, а на їх місце приходили нові мешканці, зокрема ті, яким пощастило видістатись з полону або передістатись через зелений кордон з Рідних Земель. Мешканці цієї оселі заслуговують на правдивий подив за те, що в тих тяжких обставинах вони не тільки успішно продовжували чи кінчили свої студії, але також зуміли перетворити свою оселю на культурно-мистецький осередок повоєнного Мюнхену. Там майже щотижня відбувались вечорі, на яких молоді поети і мистці слова читали свої твори. Мабуть немає ніодного науковця, який, перебуваючи в той час в Баварії, не виступав з доповіддю в приміщеннях оселі. Велика читальня, так як і мистецькі вечорі втішались популярністю не тільки серед мешканців оселі, але також серед широкого загалу нашого громадянства. Для здорового розвитку політичної думки і з метою дати плятформу, на якій питоме воєнним рокам партійництво могло б переродитись у нові творчі ідеї, студентська громада заініціювала створення ідеологічних груп, які в цікавих дебатах мали змогу обмінюватись новими думками і виробляти толеранцію і пошану до своїх ідеологічних противників.

Оселя зі своїм прилежним спортовим майданом була також спортовим центром Мюнхену, де Український Студентський Спортовий Клюб мав змогу рівняти сили своїх недоживлених змагунів із краще поставленими клюбами таборів УНРРА. В тих змаганнях, як і в інших ділянках, мешканці оселі показали дуже багато самовідречення і посвяти, щоб осягнути ті замітні успіхи, якими їх імпрези загально втішались.

Життя в тих тяжких обставинах незабутньо злучило мешканців і цілу студентську громаду Мюнхену в одну суцільну групу, повну спогадів про тяжке, але й успішне і радісне життя з-перед майже двадцяти років. Вони з радістю чекають дня нової зустрічі, щоб в нових, щасливіших обставинах обмінятись спогадами про минуле.

І. С. В.

У Греції критикують королівську родину

Атени. — Королева - мати Фридерика, вдова по королі Павлі I і мати теперішнього короля Константина, написала листа прем'єрові Ґеорґові Папандреу, прохаючи його відкликати урядовий законопроєкт про признання їй річної платні 100.000 дол. на знак протесту проти кампанії, поведеної з цього приводу проти неї і королівського двору деякими опозиційними газетами. Прем'єр Папандреу висловив також своє обурення з приводу „фальшивих і образливих вісток." Опозиційні газети закидають, м. ін., 47-річній королеві-матері, що вона — із шкодою для державної скарбниці дає поважні датки на звільнені від податків добродійні цілі, — що королівська родина в цілості вже й так дістає 800.000 дол. річно та що королева Фридерика ніби використовує свій персональний авторитет і знання державних оправ для втручання у справи уряду і парляменту. Зокрема дехто з опозиційних діячів лякається, що королева Фридерика дістане цілком під свій вплив молоду свою невістку, королеву Анну-Марію. Деякі часописи не завагалися піддати суґестію, що королева Фридерика повинна для добра Греції виїхати на постійне за кордон, напр. до Австрії. Фридерика повідомила прем'єра Папандреу, що вона не виїде з Греції.

З І СПОРТУ

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

Футбольні змагання „Східньої Конференції" в неділю, 4-го жовтня:

„Чорноморська Січ", Ньюарк — „Джуліяна", Ню Йорк, о год. 2.30 по полудні на грищі Айронбаунд Філд при Вілсон евню в Ньюарку.

„Тризуб", Філядельфія — Н. Й. Амерікенс, о год. 3.45 по полудні на грищі Українського Спортового Майдану при 124-ій вулиці і 31-ій евню у Коледж Пойнті, Н. Й. На цьому ж грищі о год. 2.00 перед змаганням Н. Й. Інтер — Н. Й. Гота.

УСК Ню Йорк — „Мінерва ПФ.", о год. 2.30 по полудні на грищі „Мінерви", Фолькс-фестпарк Стадіон при Френклін Сквері при Гемстед Тирнпайк і Ренкен Булевард, Лонг Айленд.

СТАН ПОКАЗНИКА

„Великої Дванадцятки" Східньої Конференції"

Північна дивізія

	Точки	Ворота
Б. В. Готче	5:1	5:2
Джуліяна	4:2	7:4
Метрос	3:3	7:9
Дойчунгари	2:4	8:9
Ч. Січ	2:4	6:7
Гунгарія	2:4	5:7

Південна дивізія

	Точки	Ворота
Н. Й. Інтер	4:2	3:1
Н. Й. Амерікенс	4:2	6:4
Тризуб	3:3	2:2
Н. Й. Гота	3:3	2:2
УСК Ню Йорк	3:3	3:4
Мінерва ПФ.	1:5	2:5

„ТРИЗУБ" — ІНТЕР СК 0:0

Філядельфія, 27-го вересня. При нерішенім висліді „Тризуб" виявився сильнішою дружиною. Визначалися в ній змагуни помочі і оборони: Джуліо, Муніс, Ілай та Кунга, хоч цей останній грав слабше звичайної форми. Звичайно дуже добрий Луна був контужений і його заступив у другій половині Микицей. Лінія наладу була незлою в полі, але під воротами лише один Ферейра сильними стрілами і головками загрожував воротам противника. При цьому мав він „пеха". На 35-ій хвилині на місце Ферейри ввійшов Мендез, але він не виявив стрілових здібностей. Вентляид, якому раніше виходили цільні „бомби", змарнував у цих змаганнях дві стовідсоткові нагоди: у 41-ій та 69-ій хвилинах гри.

Загальне враження із дотеперішніх змаганнях „Тризуба" в новому складі таке, що при деяких доповненнях, зокрема в лінії нападу, (підкріплення вже „в дорозі"), „Тризуб" має вигляди теж і в цьому році здобути такі ж важливі успіхи, як в минулих роках.

Склад „Тризуба": Сенк, Джуліо, Муніс, Кунга, Луна (Микицей), Ілай, Яковина, Віоля, Мендонга, Ферейра (Мендез), Вентляид. — Глядачів около 1,300.

Я. Татомир

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ДОЙЧУНГАРН" 4:2 (2:1)

Ньюарк, 27-го вересня. — „Ч. Січ" виступила до цих мистецьких змагань з п'ятьма новими змагунами з Канади у такому складі: Голуб, Понось, Янг; Каздоба, Мек Ласкі, Снилик; Дутра (Вільчак), Гемилтон, Гейл, Дайверс, Санчез.

Першу півгру почали січовики наступами з вітром, який перешкоджував цільності стрілів. У 14-ій хвилині здобув перші ворота Снилик стрілом з 20-ти метрів. Але чотири хвилини пізніше мусів Голуб скапітулювати в обличчі випаду противника сам-на-сам. На дві хвилини перед перервою Гемилтон стрілив другі ворота для „Січі".

По зміні піль січовики приміняли проти вітру гру низом і держали ініціятиву. Але один швидкий випад німців у 70-ій хвилині приніс для них вирівнання. П'ять хвилин пізніше Дайверс вперто здогнав довгий випуск під ворота противника і тоді оборонець гостей післав помилково м'яч до своєї сітки, не запримітивши вибігу воротаря до нього. Треті ворота скріпили на дусі січовиків і чотири сотні зневірених вже симпатиків „Січі". В дальших наступах пришов швидкий вибіг Вільчака на правому крилі і гарна подача від нього горою попри ворота. Її переловили Санчез і Гемилтон і цей останній спрямував м'яч до сітки. Четверті ворота пересудили вислід зустрічі „Ч. Січі" зі сильною німецькою одинадцяткою, яка тиждень раніше була розгромила 4:1 „Метрос" у Бостоні.

В дружині „Ч. Січі" заграла найкраще лінія помочі, в якій офензивний помічник і стратег Снилик, розважний „штопер" МекЛаскі і працьовитий Каздоба себе взаємно доповнювали і творили хребет дружини. В нападі подобався досвідчений Гемилтон і солідний „робітник" на лучнику Дайверс. Суддя Де Сальваторе заслужив собі признання за вміле ведення цих емоційних, але вповні „фер" змагань.

в. с.

УСК НЮ ЙОРК — Н. Й. ГОТА 1:0 (1:0)

Ню Йорк, 27-го вересня. — Ці відплатні змагання грав УСК змішений новим змагуном у нападі, Сметгирстом. В першій півгрі УСК не використав вповні переваги, граючи з вітром. У 18-ій хвилині Сметгирст післав головою м'яч у сітку, переловивши високий мет Пирдона. Проти сильного вітру (в другій половині) і сильних репрезентантів Н. А. Ф. Союзу прийшлося УСК-ові змагатися дуже завзято. Завдяки знаменитій грі оборонців двох Янгів, вдалося УСК-ові вдержати вислід 1:0 до кінця. В інших змагуних можна було заважити поправу гри „штопера" Руїса, кращі старти і більшу поворотність Кравця та працьовитість Цапа. Пирдон заграв найкраще в лінії нападу. Він кермував грою, а з ним добре співпрацював Сметгирст. Біля них підтягнувся теж В. Шмотолоха, який поправив свій біг і віддав на ворота противника декілька небезпечних стрілів. На лівому крилі заграє щораз краще молодий Роман Кіляр, якому поки-що вистачає грати одну половину. Виставлені в другій половині Шефере і Скірка виказали поправу форми. В цих змаганнях заграв слабше Сапіо, і Скірка на його місці був би корисніший змагуном, коли б визбувся сольових акцій і почав більше співпрацювати з іншими. Воротар Яблевський був на висоті свого завдання і оборонив правильно декілька грізних стрілів. Гота не використала карного удару за руку Цапа, коли стріл Гарсії минув ворота під подувом вітру.

ВІСТКИ УСК-У

- Тренінги всіх змагунів відбуваються кожного вівторка і четверга о год. 6.00 вечером у Центральному Парку при 68-ій вулиці.
- Засідання Управи УСК-у відбувається кожного вівторка о год. 8.00 вечором в домівці УСК-у при 12 Ст. Маркс Плейс.
- В суботу, 24-го жовтня влаштовує УСК в УНДомі в Ню Йорку осінню спортову забаву при звуках оркестри Василя Босого. На забаву щиро прошені всі члени, спортовці і симпатики спорту.

Іван Дзядів

ФУТБОЛЬНІ ВИСЛІДИ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ СТЕЙТУ КОНЕКТИКАТ

УСК Бриджпорт виграв мистецькі змагання А кляси на виїзді в Ню Гейвені висл**і**дом 10:5 проти Італійського С. К.

УСК Гартфорд зремісував у Ню Бритен 2:2 з тамошнім Еспанським Клюбом.

УСТ „Довбуш" Ню Гейвен здобув нерішену в змаганнях на виїзді у Вотербирі з німецьким дружиною „Іґелс" вислідом 4:4. День перед тим, в суботу, 26-го вересня, „Довбуш" програв товариські змагання з Футболістами Єйльського університету рахунком 1:4.

М. Я.

„УКРАЇНА" ТОРОНТО ЗДОБУЛА ПЕРШІСТЬ

„Україна" Т. — „Абруці" 6:0

„Україна" Т. — „Хорватія" 4:1

Футболісти торонтонської „України" здобули остаточно чемпіонат Національної Ліґи. Це вже четвертий раз в історії цієї Ліґи стала „Україна" Торонто першуном. Верифікаційна Комісія Нац. Ліґи розглянула протести обидвох українських клюбів проти „Канталії", яка вживала в грех незголошених змагунів, та своїм рішенням відібрала Канталії чотири точки. Королем стрільців у Національній Лізі став Л. Довгалюк, який здобув у сезоні 27 точок.

Фінальні гри за чашу Першості Ліґи закінчилися двома перемогами дружини „Торонто Сіти" над „Італією" вислідами 2:0 і 1:0. Всі ворота в цих фіналах стрілив для „Торонто Сіти" Тед Пирдон, який перейшов тепер грати до УСК-у в Ню Йорку.

О. Стецьків

ВИСЛІДИ ТЕНІСОВИХ ЗМАГАНЬ У ПОДВІЙНИХ ГРАХ

Подаємо технічні висліди тенісових змагань, які влаштував Карпатський Лещатарський Клюб на „Союзівці" 19/20 вересня.

ПОДВІЙНІ ГРИ ЧОЛОВІКІВ

Елімінації:

Р. Ракочий (Союзівка) і І. Дурбак (КЛК) — Б. Стоціцький (Сокіл) і Д. Шполюк (Союзівка 7:5, 2:6, 6:1.

Б. Левицький (КЛК) і І. Федьків (Союзівка) — М. Шиян (КЛК) і Б. Домарадський (КЛК) 0:6, 0:6.

Чвертьфінали:

Я. Рожанковський (КЛК) і В. Гук (Ч. Січ) — В. Козачинський (Союзівка) і В. Шарко (КЛК) 6:1, 6:1.

Р. Ракочий і І. Дурбак — М. Мелешко (КЛК) і А. Кейбіда (Союзівка) 6:0, 6:0.

М. Шиян і Б. Домарадський — И. Лисогір (Союзівка) і М. Лепкалюк (КЛК) 6:0, 6:1.

З. Маркевич (КЛК) і Е. Колянківський (Ч. Січ) — Ю. Карапінка (Ч. Січ) і А. Гайчарів (Союзівка) 6:2, 7:5.

Півфінали:

Р. Ракочий і І. Дурбак — Я. Рожанковський і В. Гук 6:2, 6:1.

М. Шиян і Б. Домарадський — З. Маркевич і Е. Колянківський 6:1, 4:6, 6:2.

Фінал:

Роман Ракочий і Іван Дурбак — Михайло Шиян і Богдан Домарадський 6:3, 7:5.

МІШАНІ ГРИ

Стефанія Гук і Володимир Гук (Ч. Січ) — Іванка Шиян і Михайло Шиян (КЛК) 6:0, 6:2.

Андрія Кейбіда (Союзівка) і Іван Дурбак (КЛК). — Марійка Рогожинська (Союзівка) і Богдан Домарадський (КЛК) 6:4, 6:2.

Півфінал:

Стефанія Гук і Володимир Гук — Ірина Рожанковська і Зенон Маркевич (КЛК) 6:1, 2:6, 6:2.

Андрія Кейбіда і Іван Дурбак — Марта Левицька і Борис Левицький (КЛК) 6:1, 6:0.

Фінал:

Андрія Кейбіда і Іван Дурбак — Стефанія Гук і Володимир Гук 6:2, 6:2.

Змаганнями проводили: інж. Богдан Рак і інж. Богдан Левицький. Переможці одержали чаші „Союзівки" з рук управителя Володимира Кваса під час церемонії закриття змагань.

У Південному В'єтнамі прем'єр ген. Хан заповів своє зречення на 27 ц. м.

Сайгон. — Південно - в'єтнамський прем'єр генерал Нгуєн Хан заявив, що 27 жовтня ц. р. він і два інші члени керівного військового тріюмвірату відійдуть, відступаючи своє місце цивільному урядові. Тим часом в керівництві держави прийшла поважна зміна, бо один із членів згаданого тріюмвірату, генерал Тран Тієн Хієм виїхав до Західньої Европи на довший час із місією старатися за більшу допомогу від різних европейських країн. Ця місія сповидна, бо насправді його відсунули з уряду під натиском буддистів і молодших старшин, які не мали до нього довір'я. Так само димісію зголосили інший генерал, що займав пост віце - прем'єра і якраз одного, полковника Фама Нгог Тао вислано до південно - в'єтнамської амбасади у Вашингтоні. Прем'єр генерал Хан перейняв головне командування армією на місце згаданого вище генерала Хієма. Після свого відходу з уряду генерал Хан має цілком присвятитись війні проти комуністичних партизанів.

11 комісій приготовляють Президентові програму на 1965-ий рік

Вашингтон. — З близьких кол до Білого Дому повідомляють, що 11 комісій приготовляють призидентові Джансонові широку програму на найближчий рік, якою він буде перевибраний 3-го листопада. Ці групи були назначені кілька місяців тому, але не є відомий їхній склад, бо Президент не хоче, щоб ця справа стала предметом виборчої кампанії. Але відомо є, що комісії опрацьовують широкі програми в політичній, фінансовій, економічній та соціяльній ділянках. Три особи заплянували те, щоб вже тепер підготовити плян на 1965-ий рік. Ними є професор університету Ерік Ф. Голдман із Принстонського університету, бюджетовий директор Керміт Гордон і голова Ради Економічних Дорадників Волтер В. Геллер. Професор Голдман нав'язав зносини з найвизначнішими професорами в цій країні, і тепер використовується пляни та пропозиції цих вчених у складенні програми праці на найближчий рік. Проф. Голдман часто конферує з Джансоном в Білому Домі. Президент хоче думки вчених про різні проєкти, які уряд плянує вносити до Конґресу в 1965-му році.

Фін Каарльо Рудольф Туомі буде головним свідком в шпигунськім процесі в Брукліні

Бруклин, Н. Й. — Колишній розвідчий офіцер совєтської військової розвідки 45-річний фін Каарльо Рудольф Туомі буде головним свідком прокуратури проти двох совєтських шпигунів Александра Соколова та його жінки Анни, які вели шпигунську діяльність у ЗДА, живучи під чужими прізвищами Роберта К. Болча та Джой Енн Болч. Туомі вступив був на службу в совєтській розвідці після совєтсько-фінської війни взимі 1939—1940 років. Але він дихав помстою проти поневолюча СССР і вступив на службу до американської розвідки та працював у шпигунській совєтській сітці в цій країні, доносячи одночасно інформації про її діяльність американській розвідці. Подружжя Соколових передавали шпигунські відомості до Москви, і їм загрожує смерть, якщо суд визнає їх винними. В акті оскарження згадується ще шпигунів подружжя Івана Димитрієвича Єгорова і його жінку Александру, а також Петра Е. Масленнікова і Алексея І. Галкіна, які тепер знаходяться в СССР.

Нововидана книжка генерала Мек Артура виявляє, що він хотів резиґнувати в Кореї

Ню Йорк. — Щойно тепер появилася книжка генерала армії Дагласа МекАртура під заголовком „Спогади", яку померлий полководець закінчив був у березні цього року, саме перед своєю смертю в дні 15-го квітня. Генерал в цій книжці згадує про те, що уряд ЗДА заборонив був йому бомбардувати комуністичні бази в Північній Кореї та в Манджурії, хоч це було потрібне до перемоги в Кореї і не грозило побільшенням війни, бо СССР був би не вмішувався до неї. Генерал пише таке: „Один із тих пільотів, які керували бомбовиками, — смертельно ранений, якому рука звисала при боці, видивився на мене, плюючи кров'ю, і запитав: „Генерале, по чиїм боці в дійсності є Вашингтон і Об'єднані Нації? Це дуже турбує мою душу". Генерал МекАртур пише, що він негайно хотів зреґнувати із свого становища головного команданта збройних сил ОН в Кореї, але його шеф штабу генерал Дойл Гікі, переконав його, щоб цього не робив, і він подер письмо про резиґнацію. Було це 6 місяців перед тим, як президент Труман 11-го квітня 1951-го року звільнив був генерала МекАртура із становища команданта в Кореї. МекАртур зазначив у своїй книжці, що китайський генерал Джен Лін Піао мабуть знав від своєї розвідки, що американці не заатакують його лінії постачання, бо він аж пізніше признався, що не був би відважився на атаку, коли б не мав певности, що МекАртур не зможе його досягнути за рікою Ялю.

Українська хроніка

- З почину голови Об'єднання Українських Жінок у Німеччині, п-і Сулими-Бойко, у м. Амберзі в місцевій українській колонії постав Відділ ОУЖ та почав працювати український дитячий садок.

Конґрес має вирішити справу проєкту медичної допомоги старшим

Вашингтон. — Уряд старається про те, щоб Конґрес ще на цій сесії вирішив долю урядового проєкту про медичну й шпитальну допомогу старшим особам в рямках соціяльного забезпечення, та щоб схвалено урядову програму допомоги апалачським районові. Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Майк Менсфілд заявив, що можна буде закінчити працю в суботу 3-го жовтня, але він додав зараз, що це є його дуже оптимістична думка, бо не знати, чи вдасться вичерпати всі найважливіші справи, які Конґрес мусить вирішити ще в цьому році. Справа медичної допомоги емеритам знаходиться в спільній конференції, яка мала б вирівнати розходження, що є між обидвома текстами законопроєктів, схвалених Палатою Репрезентантів і Сенатом. Палата схвалила тільки збільшення старечих пенсій на 5 відсотків, а Сенат збільшив старечі пенсії на 7 долярів кожному пенсіонерові, без огляду на величину його емеритури, а крім того Сенат додав пункт про медичну опіку для пенсіонерів. Сподіваються, що прийде до якогось компромісу в цій справі, але пенсіонери гадають, що нічого з цього не вийде. Також не є певним, чи Конґрес схвалить урядову програму про допомогу апалачському районові у висоті дол. 1,060,000,000 впродовж найближчих п'ятьох літ.

Пероністи в Арґентині домагаються повороту Перона

Буенос Айрес. — Провідники пероністського руху повідомили, що вони в найближчому часі поведуть акцію за те, щоб до Арґентини міг вернутися колишній диктатор Хуан Д. Перон. Але уряд і представники збройних сил є проти, щоб виниенний із країни диктатор вертався до Арґентини. Впливовий провідник організованого робітництва Авґусто Вандор вже від довшого часу домагався, щоб партію прихильників Перона визнали за леґальну організацію, яка могла б брати участь в політичному житті країни разом із іншими політичними організаціями. Вислідок цього руху пероністів уряд не зможе тепер здійснити своїх плянів, щоб змешити ті обмеження, які існують для пероністів і комуністів в Арґентині. Текстильні робітники вже мали збори, на яких дістали вказівки, як поводитися, щоб за допомогою мирної акції добитися дозволу на поворот Перона. Але армія і цивільні провідники вже також мали збори, на яких відзначували революцію з 16-го вересня 1955-го року, яка вигнала Перона з Арґентини. 17-го жовтня пероністі мають виявити свою силу. Вони будуть вітати французького президента де Голля і одночасно виявляти свою прихильність Перонові, бо Перон схвалює закордонну політику Франції.

Розшуки

ПОШУКУЄТЬСЯ
Анну Червак
з дому МОСКАЛИК
зі Скалатського повіту, села Кам'янки.
Дня 21 вересня 1964 р. помер її брат. Справа спадкоємця. Хто знав би про неї або вона сама, прошу зголоситись до:
MYRON LYTWYN
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.

ТАРЗАН, ч. 5319. Сем перепрошує Расна!

Тарзан спокійно звернувся до Сема. — Це несправедливо особисто ображати Расна... Він тільки бажав довершити діла.

— Ну так, можливо, що я був трохи загрубий, — скоро відповів Сем. — Він не мусить зараз відходити...

— І якщо вдоволиться моїм перепрошенням, ми всі підемо до хати за вип'ємо!